

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi kuolleeksi julistamisesta annetun lain 7 §:n ja avioliittolain 43 ja 45 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että henkilön kuolleeksi julistamista koskevan hakemuksen säännönmukaisesta kuuluttamisesta virallisessa lehdessä luovuttaisiin silloin, kun hakijana on virallinen syyttäjä. Virallisessa lehdessä ei enää kuulutettaisi myöskään avioehtosopimusten ja eräiden muiden avioliittoasetuksessa mainittu-

jen asiakirjojen kuin osituskirjan rekisteröimisestä tuomioistuimessa. Esitys liittyy oikeusministeriön hallinnonalalta edellytettyihin säästötoimiin.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Kuolleeksi julistamista koskevat kuulutukset

Nykytila

Kuolleeksi julistamisesta annetun lain mukaan kuolleeksi julistaminen on mahdollista joko yksityishenkilön tai viranomaisen hakemuksesta. Väestörekisterin pitäjän on vuosittain lähetettävä viralliselle syyttäjälle luettelo niistä henkilöistä, joiden syntymästä edellisen kalenterivuoden päättyessä on kulunut vähintään 90 vuotta ja joiden elossa olemisesta rekisterinpitäjä ei ole saanut tietoa viimeisten viiden vuoden aikana. Syyttäjän on hankittava saatavilla oleva selvitys siitä, ovatko edellytykset kuolleeksi julistamiselle olemassa. Käytännössä asiassa suoritetaan esitutkinta, jossa otetaan yhteyttä kysymyksessä olevan henkilön sukulaisiin ja selvitetään, onko heillä tietoa henkilön elossa olemisesta. Jos kuolleeksi julistamisen edellytykset ovat tutkinnan perusteella olemassa, syyttäjän on haettava henkilön kuolleeksi julistamista yleiseltä alioikeudelta. Syyt-

täjän on haettava kuolleeksi julistamista muulloinkin, jos lääninhallitus niin määrää.

Syyttäjän haettua kuolleeksi julistamista tuomioistuin kutsuu kadonneen henkilön ilmoittautumaan tuomioistuimelle uhalla, että tuomioistuin muuten julistaa hänet kuolleeksi. Tätä koskeva kuulutus on pantava nähtäville tuomioistuimen ilmoitustaululle sekä julkaistava yhden kerran virallisessa lehdessä. Vuosittain näitä kuulutuksia julkaistaan noin 4 000 henkilöstä. Kuulutukset julkaistaan keskitetysti kunkin vuosineljänneksen ensimmäisessä numerossa. Kuulutuskustannukset maksetaan valtion varoista.

Muutoksen syyt ja ehdotettu muutos

Kuulutuksen päätarkoituksena on saattaa kuolleeksi julistamista koskeva hakemus sen tietoon, jota hakemus koskee, jos hän vielä elää. Syyttäjän vireille panemissa hakemuksissa kuulutus ei useinkaan toteuta tarkoitustaan. Haettavat henkilöt ovat iäkkäitä, minkä lisäksi huomattava osa heistä on aikanaan muuttanut ulkomaille. Sen vuoksi on hyvin epätodennä-

köistä, että virallisessa lehdessä julkaistu kuulutus tosiasiaa tulisi haettavan tietoon, vaikka hän olisikin elossa.

Kuulutuksen toisena tarkoituksena on saattaa hakemus niiden tietoon, jotka saattavat olla selvillä haettavan henkilön mahdollisesta elossa olost, olinpaikasta tai muista häneen liittyvistä seikoista. On kuitenkin todennäköistä, että nämä henkilöt tavoitetaan jo siinä vaiheessa, kun syyttäjä virkansa puolesta selvittää edellytyksiä kuolleeksi julistamisen hakemiselle, joten kuulutuksen julkaiseminen ei tältä kannalta useinkaan ole tarpeen.

Kuulutuksella pyritään lisäksi tavoittamaan ne henkilöt, joiden oikeus on riippuvainen kuolleeksi julistamisesta. Tässäkin suhteessa kuulutuksella lienee vain harvoin todellista merkitystä: kuulutuksesta ei käy ilmi, jääkö kuolleeksi julistettavan jälkeen omaisuutta. Näin ollen kukaan ei kuulutuksen perusteella saa tietoa häntä mahdollisesti odottavasta perinnöstä tai muusta oikeudesta. Jos kadoksissa oleva henkilö toisaalta on jättänyt jälkeensä omaisuutta, oikeudenomistajat ovat tästä usein jo muutoinkin tietoisia. Heillä on näissä tapauksissa mahdollisuus itse hakea kyseisen henkilön julistamista kuolleeksi.

Edellä mainituilla perusteilla voidaan katsoa, ettei virallisen syyttäjän aloitteesta tapahtuvien kuolleeksijulistamishakemusten kuuluttamisella yleensä ole sille alunperin tarkoitettua merkitystä. Sen vuoksi ehdotetaan, että tällaisia kuolleeksijulistamishakemuksia koskevien kuulutusten säännönmukaisesta julkaisemisesta luovuttaisiin. Yksittäistapauksissa saattaa kuitenkin olla perusteita kuulutuksen julkaisemiselle. Sen vuoksi tuomioistuimelle ehdotetaan jätettäväksi valta määrätä, että kuulutus on julkaistava vuosineljänneksen ensimmäisessä virallisen lehden numerossa, jos siihen havaitaan olevan syytä. Kuulutuksen julkaisemiseen saattaa olla syytä esimerkiksi silloin, kun virallisen syyttäjän toimittamassa tutkinnassa ei ole onnistuttu tavoittamaan kuolleeksi julistettavaksi haettavan henkilön omaisia, mutta on erityistä aihetta olettaa heillä olevan hakemuksen käsittelyyn vaikuttavia tietoja haettavasta henkilöstä.

Ehdotukseen sisältyvän siirtymäsäännöksen mukaan aiempaa lakia noudatettaisiin niissä tapauksissa, joissa tuomioistuin olisi ennen uuden lain voimaantuloa päättänyt kadonneen henkilön kutsumisesta julkisella kuulutuksella ilmoittautumaan tuomioistuimelle. Näissä ta-

pauksissa kuulutus olisi aina julkaistava myös virallisessa lehdessä.

1.2. Avioehtoja ja eräitä muita tuomioistuimen rekisteröimiä asiakirjoja koskevat kuulutukset

Nykytila

Avioliittolainsäädäntöön sisältyy useita säännöksiä, joiden mukaan eräät aviopuolisoiden välisiä varallisuus oikeudellisia järjestelyjä koskevat sopimukset, vaatimukset ja ilmoitukset on rekisteröitävä tuomioistuimessa ja kuulutettava virallisessa lehdessä.

Avioliittolain 43 §:n 2 momentin (308/86) mukaan tuomioistuimen on rekisteröitävä avioehtosopimus ja toimitettava rekisteröimisestä kuulutus viralliseen lehteen. Avioliittolain 35 §:n 4 momentin mukaan puoliso voi vuoden kuluessa toisen puolison konkurssin alkamisesta vaatia tuomioistuimelta, ettei kummallakaan puolisoilla ole avio-oikeutta toisen puolison omaisuuteen. Tällainen vaatimus saa aikaan samanlaiset vaikutukset kuin vastaavanlainen avioehtosopimus. Vaatimus on rekisteröitävä tuomioistuimessa, ja siitä on kuulutettava samoin kuin avioehtosopimuksesta. Samoin on meneteltävä avioliittolain 105 §:n mukaan silloin, kun puoliso tai kuolleen puolison perilliset toimittavat osituskirjan tuomioistuimeen sekä avioliittolain voimaannapona annetun lain 4 §:n 3 momentin (682/48) mukaan pesäerotuomion suhteen. Kuuluttamisvelvollisuus koskee myös eräistä kansainvälisluontoisista perheoikeudellisista suhteista annetun lain 16 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta avioehtosopimuksesta tai ulkomaan lain soveltamisesta.

Avioliittoasetuksen 14 §:n mukaisesti tuomioistuimet lähettävät rekisteröintitiedot kuuluttamista varten oikeusministeriön tietohallintotoimistolle, joka huolehtii ilmoitusten toimitamisesta keskitetysti viralliseen lehteen. Vuosittain kuulutetaan hieman yli 4 000 avioehtosopimusta. Sen sijaan muita edellä mainittuja rekisteröintejä kuulutetaan yhteensä vain alle 200 vuosittain. Kuulutuskustannukset maksetaan valtion varoista. Kuuluttamisesta valtiolle aiheutuvat keskimääräiset kustannukset on kuitenkin otettu huomioon maksuissa, jotka tuomioistuin perii rekisteröimistä pyytävältä.

Avioliittoasetuksen 15 §:n mukaan oikeusministeriön tietohallintotoimisto pitää avioehto-

asioiden rekisteriä, johon talletetaan tuomioistuinten lähettämistä rekisteröimisilmoituksista saadut tiedot avioehdoista sekä muista edellä mainituista vaatimuksista ja ilmoituksista. Rekisteriin talletetut tiedot ovat julkisia. Jokaisella on oikeus saada todistus rekisterissä olevista tiedoista. Lisäksi tietohallintotoimisto voi antaa luvan saada rekisterin tietoja teknisen käyttöyhteyden välityksellä tai muuna henkilörekisterilaissa (471/87) tarkoitettuna massaluovutuksena. Lupa voidaan antaa sellaiselle valtion tai kunnan viranomaiselle, yhteisölle tai elinkeinon- tai toiminnanharjoittajalle, joka toiminnassaan jatkuvasti tarvitsee rekisterin tietoja hyväksyttävää tarkoitusta varten.

Muutoksen syyt ja ehdotettu muutos

Edellä mainittujen avioehtoasioiden kuuluttamisen tarkoituksena on alunperin ollut puolisojen velkojen suojaaminen. Virallisessa lehdessä julkaistavien kuulutusten avulla velkojat voivat valvoa puolisoiden välisiä aviovarallisuusjärjestelyjä, jotka saattavat vaikuttaa haitallisesti velkojen asemaan. Sen sijaan kuuluttamisella ei sinänsä ole vaikutusta sopimusten, vaatimusten tai ilmoitusten pätevyYTEEN.

Takaisinsaantia konkurssipesään koskevan lainsäädännön uudistamisen yhteydessä avioliittolakiin tehdyt muutokset ovat vähentäneet velkojen tarvetta saada tietoa puolisoiden välisistä aviovarallisuusjärjestelyistä: velkoja ei voi perustaa luotonantoon siihen, että velallinen voisi tulevaisuudessa saada varallisuutta avioliitto-oikeudellisen saannon kautta. Velkojan aiheellinen intressi rajoittuu lähinnä sen valvomiseen, ettei velallispuoliso osituksessa luovuta omaisuuttaan enemmän kuin mihin hän olisi aviovarallisuutta koskevien säännösten tai mahdollisen avioehtosopimuksen mukaan velvollinen.

Tiedot, jotka velkoja tarvitsee valvoakseen oikeuttaan, ovat nykyisin saatavissa keskitetyti oikeusministeriön pitämästä avioehtoasioiden rekisteristä joko kirjallisesti, puhelimitse tai teknisen käyttöyhteyden välityksellä. Kuuluttaminen virallisessa lehdessä ei siten enää ole välttämätöntä velkojen tiedonsaantitarpeen kannalta. Velallista koskevien tietojen seuraminen saattaa tosin yksityiselle kansalaiselle olla jonkin verran helpompaa virallisen lehden kuin avioehtoasioiden rekisterin avulla, koska rekisteriin vietyjen tietojen tehokas seuranta

edellyttää, että velkoja toistuvasti tarkistaa tilanteen rekisterinpitäjältä. Kuuluttamisesta aiheutuvat kustannukset huomioon ottaen kahdenkertaisen järjestelmän säilyttämistä ei kuitenkaan voida yksin tällä perusteella pitää aiheellisena.

Edellä mainittujen seikkojen vuoksi esityksessä ehdotetaan, että avioehtosopimusten, avioliittolain 35 §:n 4 momentissa tarkoitettujen vaatimusten, avioliittolain voimaanpanosta annetun lain 4 §:n 3 momentissa tarkoitettujen pesäerotuomioiden ja eräistä kansainvälisluontoisista perheoikeudellisista suhteista annetun lain 16 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten kuuluttamisesta luovuttaisiin. Näitä koskevat tiedot olisivat nykyiseen tapaan saatavissa avioehtoasioiden rekisteristä.

Puolisoiden väliset lahjoitukset kuulutettaisiin nykyiseen tapaan. Puolisoiden välisten lahjojen tultua sallituksi on melko tavallista, että avioehtosopimuksen teon yhteydessä toinen puoliso lahjoittaa omaisuuttaan toiselle puolisolle. Velkojen suojan kannalta on perusteltua, että tällaiset lahjoitukset julkistetaan samalla tavoin kuin muutkin läheisten väliset lahjoitukset. Sen vuoksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi selventävät säännökset siitä, että avioehtosopimuksen yhteydessä annetuista lahjoista on nimenomaisesti ilmoitettava tuomioistuimelle, jotta lahjansaaja voisi saada suojaa lahjanantajan velkojen takaisinsaantivaatimuksilta konkurssissa ja ulosotossa. Ilmoitus voidaan antaa samalla kun avioehtosopimus jätetään tuomioistuimelle. Tällöin erillinen ilmoitus lahjoituksesta ei enää olisi tarpeen. Lahjoituksista tulee edelleenkin kuuluttaa virallisessa lehdessä siten kuin lahjanlupausten 6 §:ssä tarkoitettujen lahjoitusten kuuluttamisesta on säädetty.

Myös osituskirjan antamisesta kuulutettaisiin virallisessa lehdessä nykyiseen tapaan. Takaisinsaannista konkurssipesään annetun lain (758/91) 9 §:n mukaan ositus voidaan saada peräytymään, jos velallispuoliso on osituksessa luovuttanut puolisolleen tai tämän perillisille omaisuuttaan huomattavasti enemmän kuin hän olisi ollut velvollinen luovuttamaan, eivätkä osituskirjan oikeuteen antamisesta laskettavat takaisinsaantiajat ole kuluneet umpeen. Avioliittolain 105 §:n mukaan osituskirja tulisi aina antaa tuomioistuimelle. Vuonna 1991 myönnettiin lähes 13 000 avioeroa, minkä lisäksi tulevat vielä kuolleen puolison perillisten ja eloonjääneen puolison välillä suoritettut ositukset. Silti osituskirjoja jätettiin tuomiois-

tuimiin ja kuulutettiin vain 142 kappaletta. Voidaankin olettaa, että kun osituskirja jätetään tuomioistuimelle, kyseessä on tyypillisesti tilanne, jossa ositukseen liittyvä lahjoitus halutaan turvata takaisinsaannilta. Sen vuoksi on perusteltua, että osituskirjan oikeuteen jättäminen julkistetaan kuuluttamalla.

Ehdotukseen sisältyvän siirtymäsäännöksen mukaan ennen lain voimaantuloa rekisteröitäväksi jätettyihin avioehtosopimuksiin sovellettaisiin aiempaa lakia, joten kyseisten avioehtosopimusten rekisteröimisestä kuulutettaisiin virallisessa lehdessä.

2. Esityksen vaikutukset

2.1. Esityksen taloudelliset sekä organisatoriset ja henkilöstövaikutukset

Virallisen syyttäjän aloitteesta tapahtuvien kuolleeksijulistamishakemusten kuuluttamisesta aiheutuu valtiolle vuosittain noin puolen miljoonan markan kustannukset. Kuulutuksista luopumisesta koituisi valtiolle siirtymäkauden jälkeen vastaavan suuruinen säästö.

Valtio maksaa avioehtoasioiden kuuluttamisesta vuosittain 600 000—900 000 markkaa. Kuuluttamisesta aiheutuvat keskimääräiset kustannukset peritään rekisteröinnin hakijalta hakemusmaksujen kautta, joten kuuluttamisesta ei koidu valtiolle varsinaisia lisäkustannuksia. Avioehtoasioiden kuuluttamisesta luopumisen yhteydessä on tarkoitus alentaa hakijalta perittävää hakemusmaksua 75 markalla eli 300 markasta 225 markkaan. Muutos toisi valtiolle siirtymäkauden jälkeen 300 000—450 000 markan suuruiset lisätulot. Asiaa koskeva luonnos asetukseksi tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun asetuksen (774/93) muuttamisesta on esityksen liitteenä.

Esityksellä ei ole organisatorisia eikä henkilöstövaikutuksia.

2.2. Vaikutukset eri kansalaisryhmien asemaan

Virallisen syyttäjän aloitteesta tapahtuvien kuolleeksijulistamishakemusten kuuluttamisesta luopuminen rajoittaa kansalaisten mahdollisuutta saada tietoa hakemuksen vireillöolosta. Rajoitus on lähinnä periaatteellinen eikä sillä otaksuttavasti tule olemaan käytännön merkitystä varsinkaan, kun tuomioistuin voi tarpeen vaatiessa määrätä, että kuuluttaminen on toimitettava.

Avioehtoasioiden kuuluttamisesta luopumisen kaventaa jonkin verran kansalaisten tiedonsaantimahdollisuuksia, koska mahdollisuus seurata avioehtoasioiden rekisteröintejä virallisen lehden kautta jää pois. Asiaa on käsitelty edellä kappaleen 1.2. jaksossa ”muutoksen syyt ja ehdotettu muutos”.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä oikeusministeriössä. Esityksestä järjestettiin syksyllä 1993 kuulemistilaisuus oikeusministeriössä. Tilaisuuteen osallistuivat Luottomiehet ry, Suomen Asianajajaliitto ja Suomen Pankkiyhdistys. Kaikki kuullut pitivät esitystä tarkoituksemukaisena.

4. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**kuolleeksi julistamisesta annetun lain 7 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kuolleeksi julistamisesta 23 päivänä huhtikuuta 1901 annetun lain 7 §, sellaisena kuin se on 22 päivänä heinäkuuta 1991 annetussa laissa (1057/91), seuraavasti:

7 §

Edellä 6 §:ssä tarkoitettu kuulutus, joka on annettu muun kuin virallisen syyttäjän hakemuksesta, on julkaistava kolme kertaa virallisessa lehdessä. Yksi kuulutuksista on julkaistava virallisen lehden jonkin vuosineljänneksen ensimmäisessä numerossa, ei kuitenkaan myöhäisemmän kuin sen neljänneksen, joka alkaa kuukauden kuluttua kuuluttamista koskevan päätöksen tekemisestä. Virallisen syyttäjän hakemuksesta annettua kuulutusta ei julkaista virallisessa lehdessä. Tuomioistuin voi kuitenkin määrätä, että virallisen syyttäjän tekemästä

hakemuksesta annettu kuulutus on julkaistava yhden kerran virallisen lehden edellä tarkoitetussa vuosineljänneksen ensimmäisessä numerossa, jos julkaisemiseen havaitaan olevan syytä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 _____.

Jos tuomioistuin on ennen tämän lain voimaantuloa päättänyt julkisella kuulutuksella kutsua kadonneen henkilön ilmoittautumaan tuomioistuimelle, on noudatettava tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

2.

Laki**avioliittolain 43 ja 45 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 13 päivänä kesäkuuta 1929 annetun avioliittolain (234/29) 43 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 30 päivänä huhtikuuta 1986 annetussa laissa (308/86), ja

lisätään 45 §:ään, sellaisena kuin se on 26 päivänä huhtikuuta 1991 annetussa laissa (765/91), uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

43 §

Tuomioistuimen on rekisteröitävä avioehtosopimus. Jos sopijapuolet ovat avioehtosopimuksessa ilmoittaneet sen yhteydessä tehdystä irtaimen omaisuuden lahjoituksesta, tuomioistuimen on lisäksi meneteltävä, kuten lahjanlupa-lain 6 §:ssä tarkoitettujen lahjoitusten rekisteröimisestä ja kuuluttamisesta erikseen säädetään.

45 §

Avioehtosopimuksen yhteydessä annettua lahjaa ei kuitenkaan tarvitse erikseen ilmoittaa, jos avioehtosopimus on jätetty oikeuteen, kuten 43 §:ssä säädetään, ja jos sopijapuolet ovat avioehtosopimuksessa ilmoittaneet lahjoituksesta, sen kohteesta ja antamisajankohdasta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ tuimelle ennen tämän lain voimaantuloa, on
kuuta 199 . sovellettava tämän lain voimaan tullessa voi-
Jos avioehtosopimus on jätetty tuomiois- massa olleita säännöksiä.

Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 1993

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Oikeusministeri *Hannele Pokka*

1.

Laki**kuolleeksi julistamisesta annetun lain 7 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kuolleeksi julistamisesta 23 päivänä huhtikuuta 1901 annetun lain 7 §, sellaisena kuin se on 22 päivänä heinäkuuta 1991 annetussa laissa (1057/91), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 §

Edellä 6 §:ssä tarkoitettu kuulutus on julkaistava kolme kertaa virallisessa lehdessä, niistä kerran jonkin vuosineljänneksen ensimmäisessä numerossa, ei kuitenkaan myöhäisemmän kuin sen neljänneksen, joka kuukauden kuluttua siitä, kun päätös kuuluttamisesta on tehty, ensiksi alkaa. Kuulutus, joka on annettu virallisen syyttäjän tekemästä hakemuksesta, julkaistaan kuitenkin virallisessa lehdessä vain sanotussa vuosineljänneksen ensimmäisessä numerossa.

7 §

Edellä 6 §:ssä tarkoitettu kuulutus, joka on annettu muun kuin virallisen syyttäjän hakemuksesta, on julkaistava kolme kertaa virallisessa lehdessä. Yksi kuulutuksista on julkaistava virallisen lehden jonkin vuosineljänneksen ensimmäisessä numerossa, ei kuitenkaan myöhäisemmän kuin sen neljänneksen, joka alkaa kuukauden kuluttua kuuluttamista koskevan päätöksen tekemisestä. Virallisen syyttäjän hakemuksesta annettua kuulutusta ei julkaista virallisessa lehdessä. Tuomioistuin voi kuitenkin määrätä, että virallisen syyttäjän tekemästä hakemuksesta annettu kuulutus on julkaistava yhden kerran virallisen lehden edellä tarkoitettussa vuosineljänneksen ensimmäisessä numerossa, jos julkaisemiseen havaitaan olevan syytä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Jos tuomioistuin on ennen tämän lain voimaantuloa päättänyt julkisella kuulutuksella kutsua kadonneen henkilön ilmoittautumaan tuomioistuimelle, on noudatettava tämän lain voimassa olleita säännöksiä.

2.

Laki**avioliittolain 43 ja 45 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 13 päivänä kesäkuuta 1929 annetun avioliittolain (234/29) 43 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 30 päivänä huhtikuuta 1986 annetussa laissa (308/86), ja

lisätään 45 §:ään, sellaisena kuin se on 26 päivänä huhtikuuta 1991 annetussa laissa (765/91), uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

43 §

Tuomioistuimen on rekisteröitävä avioehtosopimus ja viivytyksettä toimitettava rekisteröimisestä kuulutus Viralliseen lehteen.

Tuomioistuimen on rekisteröitävä avioehtosopimus. Jos sopijapuolet ovat avioehtosopimuksessa ilmoittaneet sen yhteydessä tehdystä irtaimen omaisuuden lahjoituksesta, tuomioistuimen on lisäksi meneteltävä, kuten lahjanlupauslain 6 §:ssä tarkoitettujen lahjoitusten rekisteröimisestä ja kuuluttamisesta erikseen säädetään.

45 §

Avioehtosopimuksen yhteydessä annettua lahjaa ei kuitenkaan tarvitse erikseen ilmoittaa, jos avioehtosopimus on jätetty oikeuteen, kuten 43 §:ssä säädetään, ja jos sopijapuolet ovat avioehtosopimuksessa ilmoittaneet lahjoituksesta, sen kohteesta ja antamisajankohdasta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Jos avioehtosopimus on jätetty tuomioistuimelle ennen tämän lain voimaantuloa, on sovellettava tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Asetus

avioliittoasetuksen 14 ja 15 §:n muuttamisesta

Oikeusministerin esittelystä

muutetaan 6 päivänä marraskuuta 1987 annetun avioliittoasetuksen (820/87) 14 § sekä 15 §:n 1 ja 2 momentti, näistä 14 § sellaisena kuin se on osittain muutettuna 26 päivänä huhtikuuta 1991 annetulla asetuksella (770/91), seuraavasti:

14 §

Tuomioistuimen on lähetettävä oikeusministeriön tietohallintotoimistoon ilmoitus seuraavista asiakirjoista, jotka tuomioistuin on rekisteröinyt:

1) avioliittolain 35 §:n 4 momentissa tarkoitettu vaatimus siitä, että kummallakaan puolisoilla ei ole avio-oikeutta toisen omaisuuteen;

2) avioliittolain 43 §:n 2 momentissa tarkoitettu avioehtosopimus;

3) avioliittolain 105 §:ssä tarkoitettu osituskirja;

4) avioliittolain voimaanpanosta annetun lain 4 §:n 3 momentissa tarkoitettu pesäerotuomio; sekä

5) eräistä kansainvälisluontoisista perheoikeudellisista suhteista annetun lain 16 §:ssä tarkoitettu ilmoitus avioehtosopimuksesta tai ulkomaan lain soveltamisesta.

Tietohallintotoimiston on viivytyksettä huolehdittava siitä, että avioliittolain 105 §:ssä tarkoitettua osituskirjaa koskeva kuulutus julkaistaan virallisessa lehdessä.

Oikeusministeriö antaa tarkemmat määräykset ja ohjeet 2 momentissa tarkoitettun kuulutuksen sisällöstä.

15 §

Oikeusministeriön tietohallintotoimisto pitää avioehtoasioiden rekisteriä. Rekisteriin talletetaan 14 §:n 1 momentissa tarkoitetusta ilmoituksesta saatavat tiedot tuomioistuimen rekisteröimästä asiakirjasta. Rekisteriin otetaan lisäksi väestön keskusrekisteristä saatavat tiedot avioliiton purkautumisesta sekä puolison nimen muutoksesta.

Avioehtoasioiden rekisteriin talletetut tiedot ovat julkisia. Jokaisella on oikeus saada todistus rekisterissä olevista tiedoista. Tietohallintotoimisto voi antaa luvan saada rekisterin tietoja teknisen käyttöyhteyden välityksellä tai muuna henkilörekisterilaisissa (471/87) tarkoitettuna massaluovutuksena. Lupa voidaan antaa sellaiselle valtion tai kunnan viranomaiselle, yhteisölle tai elinkeinon- tai toiminnanharjoittajalle, joka toiminnassaan jatkuvasti tarvitsee rekisterin tietoja hyväksyttävää tarkoitusta varten.

Tämä asetus tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Asetus

tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaistensuoritteista perittävistä maksuista annetun asetuksen 3 §:n ja 8 §:n muuttamisesta

Oikeusministerin esittelystä
muutetaan tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista 20 päivänä elokuuta 1993 annetun asetuksen (774/93) 3 §:n 3 momentin 3 kohta ja 8 §:n 1 momentti seuraavasti:

3 §

Yleinen alioikeus

 Jäljempänä mainittujen hakemusasioiden käsittelystä peritään seuraavat hakemusmaksut:

3) avioehtoasia, avioliittolain (234/29) 35 §:n 4 momentissa, 45 §:n 1 momentissa tai 105 §:ssä, avioliittolain voimaannpanosta annetun lain 4 §:n 3 momentissa, eräistä kansainvälisluontoisista perheoikeudellisista suhteista annetun lain 16 §:ssä tarkoitettu asia tai lahjanlupaoslain 6 §:n mukainen asia:

a) 225 mk;

b) kun käsittely sisältää kuuluttamisen virallisessa lehdessä, 300 mk;

8 §

Kuuluttamis- ja erät muut kustannukset

Kustannukset, jotka aiheutuvat virallisen lehden perimistä ilmoitusmaksuista, sisältyvät suoritteesta perittävään maksuun 3 §:n 3 momentin 2 kohdan b alakohdassa, 3 kohdan b alakohdassa, 6 kohdan b alakohdassa ja 9 kohdassa mainituissa asioissa. Muissa maksullisissa asioissa peritään virallisessa lehdessä kuuluttamisesta aiheutuneet kustannukset erikseen täysimääräisinä. Kuuluttamisesta muissa lehdissä peritään jokaiselta käsittelymaksun suorittamiseen velvolliselta kuuluttamiskustannusten korvauksena 250 markkaa.

 Tämä asetus tulee voimaan päivänä
 kuuta 199 .

Sellaisen asian käsittelyssä, joka on tullut alioikeudessa vireille ennen tämän asetuksen voimaantuloa, on sovellettava tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.